

Анотація навчальної дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти «МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЙ З БІОЛОГІЇ»

Кафедра: природничих наук з методиками навчання
Викладач: проф. Грицай Наталія Богданівна
Е-mail: grynat1104@ukr.net, gritsay.natalia@rshu.edu.ua
Кількість кредитів: 3,0
Семестр: 3 (магістратура)
Форма контролю: залік

Вступ

Екскурсія є формою організації педагогічного процесу, що спрямована на вивчення учнями поза межами школи і під керівництвом учителя явищ та процесів через безпосереднє їх сприймання. Найважливіше значення екскурсій – це можливість ознайомити учнів з рослинами й тваринами як цілісними живими організмами, з їх розвитком у взаємозв'язку з умовами існування.

Під час екскурсій раніше одержані поняття про окремі організми та явища зливаються в ширше поняття про природу. Безпосереднє спілкування з природою, пізнання її явищ не тільки дають учням конкретні, правильні біологічні поняття, а й мають велике виховне значення. Проте вчителі біології недостатньо використовують екскурсію як форму навчання учнів біології.

З огляду на це майбутніх учителів біології та основ здоров'я необхідно навчити методики проведення екскурсій з біології.

Мета викладання навчальної дисципліни «Методика проведення екскурсій з біології» – ознайомити майбутніх учителів з методикою проведення біологічних екскурсій та навчити методично правильно їх проводити.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Методика проведення екскурсій з біології» є: навчити визначати тему і мету екскурсії, вибирати маршрут екскурсії та об'єкти для спостереження, складати конспект екскурсії та інструктивні картки для самостійної роботи учнів, проводити аналіз та самоаналіз екскурсії; ознайомити з історією розвитку екскурсійної справи; поглибити знання з методики навчання біології.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- сутність поняття «екскурсія»;
- історію розвитку і становлення екскурсійної справи;
- особливості екскурсії як форми організації навчання;
- принципи екскурсійної справи; типологію екскурсій;
- етапи проведення екскурсії;
- методичні підходи до організації екскурсії;
- правила поведінки у природі; визначати позитивні та негативні сторони традиційної методики проведення екскурсій;
- формулювати тему і мету екскурсії;
- розробляти маршрут і план-конспект екскурсії;
- складати інструктивні картки для самостійної роботи учнів;
- визначати види рослин і тварин за допомогою карток-визначників;
- орієнтуватися на місцевості;

- створювати власні картки-визначники видів рослин і тварин;
- проводити екскурсії в різні біоценози;
- виконувати аналіз і самоаналіз екскурсій.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Екскурсія як форма організації навчання з біології

Тема 1. Вступ. Мета і значення дисципліни. Сутність поняття «екскурсія».

Тема 2. Історія становлення і розвитку екскурсійної справи.

Тема 3. Ознаки біологічної екскурсії та вимоги до її проведення.

Тема 4. Класифікація біологічних екскурсій. Значення екскурсій в освітньому процесі

Змістовий модуль 2. Організація і проведення екскурсій з біології

Тема 5. Підготовка вчителя й учнів до екскурсії

Тема 6. Основні етапи проведення екскурсії.

Тема 7. Новітні тенденції в методиці проведення екскурсій

Тема 8. Фенологічні спостереження під час екскурсій у природу.